

Miljøministerens endelige svar på spørgsmål nr. 461 (alm. del), stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Spørgsmål

Hvad kan ministeren oplyse om status for regulering af og forskning i hormonforstyrrende stoffer i Danmark og EU?

Svar

Indsatsen over for hormonforstyrrende stoffer følger en national strategi, som fremgår af beretningen om hormonforstyrrende stoffer, der blev afgivet til Folketinget den 13. september 2002. Strategien, som følger linjen i EU's tilsvarende strategi omfatter 3 indsatsområder, herunder videnopbygning og regulering. Der er efterfølgende afgivet status for arbejdet med den nationale strategi, sidste gang den 28. marts 2007.

Jeg har bedt Miljøstyrelsen om at udarbejde en status for regulering af og forskning i hormonforstyrrende stoffer i Danmark og i EU i perioden fra 28. marts 2007. Hovedlinjerne i den udarbejde status er følgende:

Status for forskning og videnopbygning

Som resultat af forskning og videnopbygning på området kan det kort opsummeres, som opfølgning på status afgivet i 2007, at der løbende kommer nye forskningsresultater, der indikerer en sammenhæng mellem udsættelse for hormonforstyrrende stoffer i forhold til effekter på reproduktionen, især hos drenge og mænd, som fx lav sædkvalitet, misdannede kønsorganer hos drenge, men også i stigende grad om effekter på piger, fx tidlig pubertet. Herudover er der også i stigende grad indikationer på andre effekter som fx indvirkning på fedmeudvikling og diabetes, hjernens udvikling, udvikling af bryst- og prostatakraft samt effekter på immunsystemet. Der er tale om indikationer, og det er ikke muligt at afgøre, om det er hormonforstyrrende stoffer, der er årsagen til effekterne, eller om det skyldes andre faktorer som livsstil eller genetiske faktorer eller evt. disse tilsammen. Det er derfor heller ikke muligt at afgøre, om et specifikt kemisk stof er årsag til effekterne, selv om der kan være en mistanke. Der kommer også løbende undersøgelser, der viser hormonforstyrrende effekter af specifikke stoffer i forsøgsdyr og ved reagensglasmetoder. Der er dog løbende debat om den videnskabelige sikkerhed ved mange af disse undersøgelser og relevansen af dem i forhold til effekter i mennesker.

På miljøområdet arbejdes der fortsat på generel opbygning af ny viden. By- og Landskabsstyrelsen forsøger fortsat at afklare årsagen til fund af misdannet yngel fra ålekvabber. Hormonforstyrrende stoffer indgår som en af de mulige forklaringer på fundene. Siden der i 2001 blev fundet tvekønnede fisk i danske vandløb, har Miljøstyrelsen og By- og Landskabsstyrelsen gennemført omfattende undersøgelser af vandmiljøets tilstand. Sammenfattende har undersøgelserne givet et grundigt billede af situationen i Danmark, og de viser at tilstanden i vandmiljøet generelt er god nok. Situationen kan oveni købet forventes at blive bedre, da der er igangsat flere initiativer, som vil reducere udledning af spildevand fra ejendomme i det åbne land og fra landbruget.

Status for regulering

Videnopbygningen om hormonforstyrrende stoffer er efterhånden nået et niveau, der gør reguleringsmæssige tiltag på dette område mulige. I Danmark har vi reguleret anvendelsen af en række azolfungizider, der anvendes i danske væksthuse til bekæmpelse af svampeangreb, og som har vist sig at have hormonforstyrrende effekter i dyreforsøg. Endvidere er der sat ind med informationskampagner, fx kampagnen ”9 gode vaner”. Vi bruger også den danske liste over uønskede stoffer til at formidle den viden, vi har om hormonforstyrrende stoffer. Listen er et kraftigt signal til industrien om at se sig om efter alternativer.

I EU-regi har arbejdet med nye reguleringer på fx kemikalie (REACH)-, bekæmpelsesmiddel- og kosmetikområdet de sidste år medført, at problemstillingerne omkring hormonforstyrrende stoffer nu skal medtages ved vurderingen af stoffer, og der skal indenfor de næste 4 år opstilles kriterier for, hvornår et stof har hormonforstyrrende effekt.

I EU's vandrammedirektiv, som har som overordnet generelt formål at fastlægge en ramme for beskyttelse af vandløb, søer, kystvand og grundvand, indgår de hormonforstyrrende stoffer på samme måde som andre forurenende stoffer.

./ For yderligere detaljer kan jeg henvise til Miljøstyrelsens notat, som vedlægges.